

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betän-
kande över

Samarbete om standardisering och reglering inom byggsektorn

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet om samarbete om standardisering
och reglering inom byggsektorn till handlingarna och avvaktar politisk
dialog

Bakgrund

Rekommendationen har följande ordlyd:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att tillsätta en arbetsgrupp under ordförandeskapslandets ledning,
som ska koordinera nordiska fackmannagrupper inom byggsek-
torn, i syfte att i första hand utarbeta nya gemensamma standar-
der, som möjligtvis kan stå modell för kommande standarder inom
byggsektorn inom EU, samt i andra hand ska sträva efter en nor-
disk standardisering av sådana byggnormer och regler/praxis som
idag är nationellt reglerad/branschreglerad. Fackmannagrupperna
bör bestå av bl.a. ansvariga myndigheter, standardiseringsorgani-
sationer, berörda utbildningsanordnare, övriga branschaktörer och
företrädare för berörda industrier

att årligen arrangera en konferens för byggbranschens aktörer, i
syfte att tematiskt behandla större nordiska byggfrågor och på sikt
bidra till skapandet av en harmoniserad nordisk byggmarknad

Meddelande från de nordiska ländernas regeringar

De nordiske regeringer har en fælles målsætning om at anvende interna-
tionale standarder i byggesektoren og undgå nationale eller nordiske

standarder. 98 procent af de standarder, der anvendes i Danmark, er således internationale. Fokus i standardiseringsarbejdet på byggeområdet rettes således mod arbejdet i EU og udviklingen af europæiske eller internationale standarder.

Nordiska rådet

Der resterer imidlertid fortsat nationale krav og standarder på byggeområdet, som dels kan udgøre en grænsehindring mellem de nordiske lande, og som dels kan svække konkurrencen og udnyttelsen af stordriftsfordele på byggeområdet i Norden. Disse nationale krav og standarder bør hurtigst muligt identificeres og fjernes, med mindre der viser sig at være helt særlige grunde til at fastholde dem.

Rek. 25/2013/näring
D 2016

Tidigare nummer:
A 1588/näring

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

På den baggrund har flere myndigheder i Norden iværksat en screening af byggeområdet for at identificere nationale krav og standarder, og for at undersøge, om disse kan fjernes eller erstattes af internationale standarder.

J.nr. 13-00072-19

Trafik- og Byggestyrelsen i Danmark har således iværksat en screening af de standarder, vejledninger og lignende, der henvises til fra bygningsreglementet, for at identificere, hvor det er muligt at erstatte nationale krav med internationale standarder. Screeningen ventes afsluttet i efteråret 2015.

Boverket i Sverige har tidligere på baggrund af det nordiske samarbejde på byggeområdet i perioden 2011 – 2013 kortlagt, i hvilket omfang reglerne i de nordiske lande inden for en række specifikke områder udgør grænsehindringer, og i hvilket omfang det vil være muligt at fjerne de identificerede grænsehindringer. Rapporten blev offentliggjort i foråret 2013.

Endvidere er der i regi af Nordisk Ministerråd gennemført flere projekter om standardisering på byggeområdet. Fx gennemfører Nordisk Innovation og Miljømærket Svanen, med en samlet finansiering fra Nordisk Ministerråd på 5,890 mio. kr. i 2014 og 2015, et projekt om grønne tekniske normer og standarder. Formålet er at fjerne barrierer inden for bæredygtigt byggeri ved at koordinere tekniske normer og standarder på visse områder.

Dertil kommer, at der gennem mange år har været et tæt samarbejde mellem såvel de nordiske byggemyndigheder, der hvert år mødes til nordisk byggemøde, som de nordiske standardiseringsorganisationer, der jævnligt mødes i forskellige sammenhænge og blandt andet drøfter behovet for at fjerne nationale standarder og samarbejde om udvikling af nye internationale standarder på byggeområdet.

Samlet set er der en række væsentlige undersøgelser og projekter vedrørende standardisering på byggeområdet i Norden, der ventes afsluttet i efteråret 2015.

De nordiske regeringer er på den baggrund indstillet på at følge Nordisk Råds anbefaling om at arrangere en nordisk konference for byggebranchens aktører i slutningen af 2015.

Konferencen vil blive organiseret af det danske formandskab. På konferencen vil der bl.a. være lejlighed til at præsentere resultaterne fra de igangsatte projekter på byggeområdet i Norden. Der vil også være lejlighed til at drøfte, hvilket samarbejde der er behov for på byggeområdet i Norden, herunder om der er behov for en årlig konference for byggebranchens aktører, og om der er behov for en nordisk arbejdsgruppe, der koordinerer det faglige nordiske samarbejde vedrørende standardisering på byggeområdet samt standardiseringsarbejdet i EU og de internationale standardiseringsorganisationer. Konkret kan der efter formandskabets

vurdering derudover ved konferencen arbejdes på at identificere 3 (design-) standarder, som er relevante at harmonisere på nordisk plan. Endvidere kan det være relevant at drøfte ved konferencen, hvordan det på nordisk plan kan sikres, at der fremadrettet i lovgivningstekst henvises til standarder efter samme metode i hele Norden.

Nordiska rådet

Formandskabet lægger op til, at der til konferencen bliver inviteret de relevante nordiske myndigheder, de nordiske standardiseringsorganer og de relevante aktører fra byggebranchen. I Danmark kunne dette med fordel være de af arbejdsmarkedets parter, der har været med til at udpege grænsehindre på blandt andet byggeområdet i forbindelse med formandskabets konference "Norden som rollemodel – vækstkonference om grænsehindre", som blev afholdt i København den 30. april 2015.

Rek. 25/2013/näring
D 2016

Tidigare nummer:
A 1588/näring

Behandlas i:
Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

Utskottets synpunkter

J.nr. 13-00072-19

I sitt meddelande lever de nordiska ländernas regeringar inte fullt upp till det som Nordiska rådet efterfrågar, d.v.s. bildandet av fackmannagrupper som ska utarbeta nya gemensamma standarder, som möjligtvis kan stå modell för kommande standarder inom byggsektorn inom EU, samt i andra hand ska sträva efter en nordisk standardisering av sådana byggnormer och regler/praxis som idag är nationellt reglerad/branschreglerad. Dock tillmötesgår regeringarna rådets begäran om en konferens med relevanta byggaktörer, och som i sin tur skulle kunna leda till ett mer proaktivt och långsiktigt samarbete i syfte att skapa en mer sammanhållen byggmarknad i Norden. Dock har konferensen inte genomförts i slutet av 2015, utan har flyttats fram till september 2016, bland annat för att invänta resultaten av de olika nationella kartläggningar som genomförs på området.

Det förefaller råda en viss förvirring mellan begreppen "standarder" och "byggregler". Problemet gäller antagligen mer sällan det faktum att (de lagreglerade) standarderna är olika än att man ställer olika krav i sina byggregler, inte minst från branschernas egna organisationer. Detta finns det anledning att se närmare på. Inte sällan är det också så i länderna att byggreglerna kan variera från kommun till kommun.

Det är också önskvärt med en harmonisering av reglerna i den utsträckning det inte finns objektiva skäl för skillnader, t.ex. klimat.

I meddelandet räknas det upp en mängd utredningar och arbetsgrupper som har tittat på sina "egna" problem. Frågan är om det saknas en samordning och koordinering av dessa insatser, och om tillsättandet av fackmannagrupper och en konferens enligt rekommendationen skulle kunna råda bot på detta?

I meddelandet framgår att länderna inte vill förpliktiga sig till ett mer systematiskt samarbete. Dock kan den omnämnda konferensen EVENTUELLT vara startskottet till något som kan komma att leva vidare. Det är i vart fall ett steg i rätt riktning. Med tanke på det sistnämnda, finns det anledning att hoppas att parterna vid konferensen entydigt kommer att visa på behovet för ett mer systematiskt och nordiskt samarbete på byggområdet (standarder och byggregler).

Gränshinderrådet har också valt att prioritera frågan om olika standarder inom byggsektorn, och där haft diskussioner med främst finska Miljöministeriet. Man har menat att för att gå vidare med frågan borde fokus läggas på ett eller två konkreta hinder. Buller och brand är två pilotprojekt där det redan gjorts en del förarbete. Gränshinderrådets sekretariat utreder möjligheterna att ordna rundabordssamtal med relevanta parter om detta.

Från fiska miljöministeriets sida betonar man att man inte bör närma sig problematiken som en standardiseringsfråga utan som en fråga om byggnadstillsyn och nationella byggbestämmelser. En förenkling av byggbestämmelserna är aktuell i många länder. Det har varit svårt att avsätta resurser för nordiskt samarbete, även om det skulle finnas ett behov av det. Samarbete bör bedrivas inom Nordiska byggmyndigheternas möten, där man ska följa upp normgivningen och tillnärma varandras normer och samarbeta i EU-frågor.

Finska miljöministeriet menar vidare att arbetet bör fortsätta genom att ordna ett nordiskt seminarium för att bedöma om det nordiska samarbetet kan återupptas i likhet med nordiska kommittén för byggbestämmelser (NKB) och hur man i övrigt kan utveckla samarbetet med hänsyn till de begränsade resurserna. Samarbetsformer och processer för att förmedla information om byggregler med målet att tillnärma bestämmelserna varandra samt beakta åtgärder på EU-nivå för byggprodukternas inre marknad bör också diskuteras. Därutöver bör man utveckla informationsförmedlingen i anslutning till EU:s lagstiftningsarbete och dess genomförande och utifrån gemensamma ståndpunkter förbereda förslag till harmonisering av byggregler som skapar gränshinder, där olika nationella kulturer för boende och byggande beaktas.

Med tanke på osäkerheten kring utfallet av konferensen och de nationella kartläggningar och projekt som nu sker, samt det faktum att också Gränshinderrådet har prioriterat arbetet kring byggstandarder, så finns det anledning att be om politisk dialog kring dessa frågor, när konferensen i september är genomförd och vi ser vilka slutsatserna blir.

Oslo, den 19 april 2016

Arto Pirttilahti (cent)

Gunvor Eldegard (A)

Heidi Nordby Lunde (H)

Henrik Brodersen (DF)

Håkan Svenneling (V)

Juhana Vartiainen (saml)

Juho Eerola (saf)

Katri Kulmuni (cent)

Lars Tysklind (FP)

Lena Asplund (M)

Per Olaf Lundteigen (Sp),

Pyry Niemi (S), Formand

Ruth Mari Grung (A)

Tom E. B Holthe (FrP)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) Næstformand

Ville Skinnari (sd)

Nordiska rådet

Rek. 25/2013/näring
D 2016

Tidigare nummer:

A 1588/näring

Behandlas i:

Utskottet för tillväxt och
utveckling i Norden

J.nr. 13-00072-19